

Sygn. akt II Cz 1398/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Karina Marczak

Sędziowie: SO Sławomir Krajewski

del. SSR Katarzyna Longa (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2013 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku K. K.

z udziałem Gminy W., K. P. (1), K. K., A. M. (1), S. L., H. L., B. W., G. W., R. W. (1), M. W., R. W. (2), D. K., Skarbu Państwa – Starosty (...)

o rozgraniczenie nieruchomości

na skutek zażalenia uczestnika K. P. (1)

na postanowienie Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 20 lutego 2013 r., sygn. akt I Ns 1482/10

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie I. i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Stargardzie Szczecińskim do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Cz 1398/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim w sprawie I Ns 1482/10 w punkcie I. przyznał biegłemu sądowemu J. K. wynagrodzenie w kwocie 3423,86 zł za sporządzoną opinię w sprawie. Nadto w punkcie II. zobowiązał biegłego do sporządzenia opinii uzupełniającej.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 288 k.p.c. i art. 89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę, którego zasad ustalenia określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254 z późn. zm).

Sąd wyjaśnił, że żądane przez biegłego wynagrodzenie za sporządzenie opinii w wysokości 3423,86 zł jest adekwatne do stopnia złożoności sprawy oraz nakładu pracy i kwalifikacji biegłego, jak też jest zgodne z przepisami prawa.

Zażalenie na powyższe postanowienie zostało wywiedzione przez uczestnika K. P. (2), która wniosła o zmianę postanowienia punkcie I poprzez przyznanie biegłemu sądowemu J. K. wynagrodzenia za sporządzoną opinię w wysokości nie przekraczającej 600 zł. Uczestniczka podniosła, że wbrew twierdzeniom wskazanym w uzasadnieniu

postanowienia, wynagrodzenie nie jest adekwatne do stopnia złożoności sprawy i nakładu pracy, a wręcz przeciwnie jest rażąco zawyżone biorąc pod uwagę mały obszar działki będącej przedmiotem sporządzonej opinii. Dodatkowo skarżąca wskazała, że Sąd nie przedstawił żadnych informacji w uzasadnieniu postanowienia, które potwierdzałyby przyznane w tej wysokości wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Na wstępie należy wskazać, iż wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę określa sąd, uwzględniając wymagane od biegłego kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii nakład pracy i poświęcony czas, a także w miarę potrzeby pokrycie wydatków niezbędnych do wykonania zleconej pracy. Wynagrodzenie to obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem i powinno zawierać w sobie należny podatek VAT. Powyższe zasady znajdują umocowanie w art. 288 k.p.c., oraz art. 89 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. 2010, Nr 90, poz. 594 ze zm.).

Uwadze Sądu Rejonowego uszło, że w dniu 05 listopada 2012 r., na mocy art. 12 ustawy z dnia 31 sierpnia 2012 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012, poz.1101), weszła w życie nowelizacja przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., poz. 594), która wprowadziła daleko idące zmiany w zakresie przyznawania biegłym wynagrodzenia.

Istotnym jest również to, że mocą art. 11 przedmiotowej ustawy nowelizującej utracił moc dekret z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445, z 2004 r. Nr 273, poz. 2702, z 2009 r. Nr 221, poz. 1739 oraz z 2011 r. Nr 72, poz. 389). Ponadto na podstawie art. 10 ww. noweli moc obowiązującą utraciło również, lecz już z dniem 6 maja 2013 r. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz.U. z 1975 r., poz. 254).

Według zasad obowiązujących od 5 listopada 2012 r. wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami. Podstawę obliczenia stawki wynagrodzenia za godzinę pracy i taryfy zryczałtowanej stanowi ułamek kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa (ust. 3). Uwzględniając te przepisy stwierdzić należało, że obecnie koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego w cywilnym postępowaniu sądowym obejmują: 1) wynagrodzenie za wykonaną pracę, 2) wydatki niezbędne dla wydania opinii oraz 3) zwrot kosztów podróży, kosztów noclegu oraz utrzymania w miejscu wykonywania czynności sądowej (art. 90 uksc w zw. z art. 85 uksc).

Sąd Okręgowy zauważa, że w przedmiotowej sprawie opinia została zlecona co prawda w dniu 10 listopada 2011 r., jednakże została złożona do akt przez biegłego w dniu 13 listopada 2012 r., zatem po wejściu w życie wskazanej nowelizacji. Nadto biegły jako datę sporządzenia opinii wskazał „8.11.2012 r.”.

Powyższe winno co najmniej skutkować po stronie Sądu Rejonowego obowiązkiem zajęcia stanowiska, które przepisy stanowiły podstawę przyznania biegłemu wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy wskazuje, że w dotychczasowym rozporządzeniu z 18 grudnia 1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, podstawę obliczenia wynagrodzenia biegłych stanowiła kwota bazowa dla osób, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Wskazany w ten sposób przepis odwoływał się do dwóch kategorii osób: 1) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz 2) członków korpusu służby cywilnej i innych wymienionych tam szczegółowo kategorii urzędników. Od wielu lat ustawy budżetowe ustalają dla obu tych grup dwie różne kwoty bazowe. W związku z tym wykształciła się w sądach praktyka stosowania stawki

wyższej tj. przewidzianej dla m.in. członków korpusu służby cywilnej. Od kilku lat jest to niezmiennie 1.873,84 zł. Natomiast kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wynosi od kilku już lat 1.766,46 zł. Przepis art. 89 ust. 3 zd. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przewiduje, że podstawę obliczenia stawki wynagrodzenia za godzinę pracy i taryfy zryczałtowanej stanowi ułamek kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (1766,46 zł).

Sąd Odwoławczy podnosi, że powołana ustawa nowelizująca nie zawiera przepisów przejściowych, które regulowałyby zasady wynagradzania biegłych po dniu 5 listopada 2012 r. W ocenie Sądu II instancji należało zatem przyjąć, że moment wpływu do Sądu opinii wraz z rachunkiem za wykonanie usługi sporządzenia opinii sądowej jest dla Sądu wiążący, nie zaś chwila powołania biegłego do wydania w danej sprawie opinii. Stwierdzić należało, że w istocie dopiero przedstawienie Sądowi przez biegłego rachunku za wydanie opinii wraz z załączoną kartą pracy dowodzi ziszczenia się obowiązku zapłaty za zamówioną opinię. Pozwala ponadto na ocenę skonkretyzowanych warunków płatności – poprzez wyszczególnienie przez biegłego konkretnych kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego (w szczególności wysokości wynagrodzenia, kosztów zużytych materiałów i innych wydatków niezbędnych do wydania opinii). Przed dniem przedłożenia rachunku Sąd nie jest w stanie określić wysokości należności przysługujących biegłemu.

W niniejszej sprawie biegły złożył fakturę wraz z kartą pracy, z której wynika że wynagrodzenie obejmuje zarówno wynagrodzenie za godzinę pracy oraz według taryfy zryczałtowanej określonej dla biegłego z zakresu kartografii.

Prawdą jest, że należności biegłych ustala się i przyznaje na podstawie przedstawionych rachunków i innych dokumentów sprawdzonych przez głównego księgowego sądu wypłacającego należność lub przez innego pracownika wyznaczonego przez prezesa sądu. Jednakże obowiązkiem Sądu jest dokonanie weryfikacji zwłaszcza ilości godzin poświęconych na sporządzenie opinii, nadto wypowiedzenie się do przydatności tej opinii na potrzeby toczącego się postępowania i jej zgodności z tezą dowodową..

Ponadto zwrócić uwagę należy, iż Sąd I instancji całkowicie pominął analizę przedłożonego przez biegłego rachunku pod kątem wykonanych czynności, ilości poświęconego na nie czasu oraz przyjętych stawek. Sąd Rejonowy ograniczył się jedynie do skierowania rachunku do Oddziału (...) w celu zweryfikowania prawidłowości jego sporządzenia. Nie ulega zaś wątpliwości, iż powyższa weryfikacja jest dokonywana jedynie pod kątem poprawności o charakterze księgowym i rachunkowym a nie pod kątem zasadności wykonanych przez biegłego czynności oraz ilości poświęconego na nie czasu. Podkreślenia jednak wymaga, że przedstawiony rachunek nie uwzględnia zmian stanu prawnego wprowadzonych z dniem 05 listopada 2012 r. i Sąd winien wyjaśnić, dlaczego stosuje przepisy rozporządzenia z 1975 r., zamiast przepisów znolizowanej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dotyczy kwoty bazowej).

W ocenie Sądu Odwoławczego kształt uzasadnienia zaskarżonego postanowienia niewątpliwie uniemożliwia jego kontrolę instancyjną, a co za tym idzie za w pełni zasadny należy uznać zarzut podniesiony przez uczestniczkę, że Sąd nie zawarł w rozstrzygnięciu żadnych danych, które pozwalałyby na potwierdzenie ustalenia takiej wysokości wynagrodzenia. Sąd Odwoławczy wskazuje, że strony postępowania otrzymały wyłącznie odpis postanowienia, nie zaś kartę pracy i wystawioną przez biegłego fakturę, co tym bardziej nakłada na Sąd obowiązek przedstawienia argumentacji przemawiającej za ustaleniem wynagrodzenia biegłego na kwotę 3423,86 zł. Dodatkowo zauważenia wymaga, że sporządzenie opinii zajęło biegłego blisko rok czasu, mimo że został mu zakreślony początkowo termin 4 miesiące. Przyznając wynagrodzenie biegłemu w pełnej wysokości, Sąd winien co najmniej wskazać dlaczego uchybienie terminowi jej złożenia nie ma wpływu na wysokość przyznanego wynagrodzenia.

Marginalnie zauważyć należy, że sentencja wydanego orzeczenia jest nieprawidłowa - obowiązkiem Sądu jest wskazanie wszystkich uczestników postępowania (nie można używać określenia "i inni"), nadto przedmiotem sprawy jest rozgraniczenie, nie zaś zniesienie współwłasności.

Powyższe okoliczności uzasadniają przyjęcie, że Sąd Rejonowy wydając zaskarżone rozstrzygnięcie w ogóle nie rozpoznał istoty sprawy, co zaś nakazywało postanowienie uchylić i sprawę w przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Szczecinie - na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...):

(...)

- (...)

- (...)

- (...)

- (...), (...), (...)(...)

3. (...);

4. (...)